Міністерство освіти і науки України

Західноукраїнський національний університет

КАФЕДРА ІНОЗЕМНИХ МОВ ТА ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Лілія Штохман

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

для виконання комплексного практичного індивідуального завдання з дисципліни

«Основи послідовного перекладу і техніки нотування»

для студентів денної форми навчання першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

спеціальності 035 «Філологія»

освітньо-професійної програми – Бізнес-комунікації та переклад

Тернопіль 2023

Міністерство освіти і науки України

Західноукраїнський національний університет

КАФЕДРА ІНОЗЕМНИХ МОВ ТА ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Лілія Штохман

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

для виконання комплексного практичного індивідуального завдання з дисципліни

«Основи послідовного перекладу і техніки нотування»

для студентів денної форми навчання першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

спеціальності 035 «Філологія»

освітньо-професійної програми – Бізнес-комунікації та переклад

Тернопіль 2023

Методичні рекомендації для виконання комплексного практичного індивідуального завдання з дисципліни «Основи послідовного перекладу і техніки нотування» для студентів денної форми навчання першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 035 «Філологія». Тернопіль: ЗУНУ, 2023. 11 с.

У методичних рекомендаціях відображено мету і завдання дисципліни, результати навчання, а також перелік тем і рекомендацій для підготовки комплексного практичного індивідуального завдання, а також літературу, рекомендовану для вивчення дисципліни.

Укладач: **Лілія Штохман**, кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри іноземних мов та інформаційно-комунікаційних технологій ЗУНУ.

Рецензенти:

Баб'як Жанна Володимирівна - кандидат педагогічних наук, завідувач кафедри української та іноземних мов ТНТУ ім. Пулюя .

Кондратьєва Тетяна Богданівна – кандидат філологічних наук, доцент кафедри англійської філології та методики навчання англійської мови Тернопільського національного педагогічного університету ім. В. Гнатюка.

Розглянуто та затверджено на засіданні кафедри іноземних мов та інформаційно-комунікаційних технологій ЗУНУ № 7 від 25 січня 2023 року.

Зміст

Мета й завдання вивчення дисципліни «Основи послідовного перекладу і техніки нотування» …….. 5

Найменування та опис компетентностей, формування котрих забезпечує вивчення дисципліни…….. 5

Передумови для вивчення дисципліни…… …… 5

Результати навчання…….....6

Комплексне практичне індивідуальне завдання з дисципліни «Основи послідовного перекладу та техніки нотування» ……... 6

Критерії, форми поточного та підсумкового контролю……7

Рекомендовані джерела інформації……...8

Додаток……..10

Мета й завдання вивчення дисципліни "Основи послідовного перекладу та техніки нотування "

Мета вивчення дисципліни

Підготовка фахівців у галузі усного перекладу є дуже важливим завданням контексті розширення міжнародних зв'язків України, проведення зростаючої кількості міжнародних нарад, симпозіумів, конференцій та семінарів як на державному, так і на галузевому рівні. Все це зумовлює велику потребу в фахівцях з усного послідовного перекладу.

Метою викладання курсу послідовного перекладу та технік нотування на другому курсі є підготовка усних перекладачів (тлумачів), які володіють навичками професійного усного послідовного перекладу. Вивчення цієї дисципліни передбачає формування у студентів фахової перекладацької та професійно орієнтованої міжкультурної комунікативної компетенцій, підґрунтям яких є сформовані протягом попередніх років навчання україномовна та іншомовна (англійська як перша іноземна мова) комунікативні компетенції

Найменування та опис компетентностей, формування котрих забезпечує вивчення дисципліни.

1. Здатність працювати в команді та автономно.
2. Здатність спілкуватися іноземною мовою.
3. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях
4. Здатність використовувати профільні знання в галузі перекладознавства для оцінки сучасного перекладознавчого процесу в Україні та світі, теоретико-практичних узагальнень.
5. Здатність обирати необхідну перекладацьку стратегію в залежності від жанрової приналежності тексту та ситуації, здатність до здійснення адекватного усного (послідовного та синхронного) і письмового перекладів.
6. Володіння методами наукового аналізу і структурування мовного й літературного матеріалу, що потребує перекладу.

Передумови для вивчення дисципліни.

Володіння комунікативною компетенцією на рівні не менше, ніж В1+ у всіх видах мовленнєвої діяльності (читанні, говорінні, аудіюванні та письмі) як результат вивчення дисципліни у загальноосвітній школі та вивчення курсу «Іноземна мова (англійська)» та «Перекладознавство» на 1 курсі навчання у вищій школі.

Здатність до:

- порозуміння зі співрозмовниками і обговорювати коло питань загальної тематики;

- знаходження інформації різних форм, що міститься в англомовних матеріалах (як у друкованому, так і в електронному вигляді), користуючись відповідними пошуковими методами;

- аналізу англомовних джерел інформації для отримання даних, що є необхідними для володіння загальною лексикою.

Результати навчання

1. Знати й розуміти основні поняття, теорії та концепції обраної філологічної спеціалізації, уміти застосовувати їх у професійній діяльності
2. Знати принципи, технології і прийоми створення усних і письмових текстів різних жанрів і стилів державною та іноземною (іноземними) мовами
3. Аналізувати мовні одиниці, визначати їхню взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють.
4. Використовувати мову(и), що вивчається(ються), в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і регістрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у побутовій, суспільній, навчальній, професійній, науковій сферах життя.
5. Мати навички вибору необхідної перекладацької стратегії в залежності від жанрової приналежності тексту та ситуації, здатність до здійснення адекватного усного (послідовного та синхронного) і письмового перекладів

Комплексне практичне індивідуальне завдання

Для набуття умінь самостійного мислення і самоконтролю у студентів особливе значення має виконання комплексного практичного індивідуального завдання (КПІЗ) з дисципліни «Іноземна мова (англійська мова)», яке виконується самостійно кожним студентом згідно методичних рекомендацій. Воно охоплює основні теми дисципліни, має на меті більш глибоке й повне засвоєння матеріалу та є одним із обов'язкових складових модулів залікового кредиту з дисципліни.

КПІЗ передбачає підготовку кожним студентом реферату (до 40000 знаків) та презентацій (до 20 слайдів) для усного мовлення з таких тем (на вибір студента):

Варіанти КПІЗ з дисципліни «Основи послідовного перекладу та техніки нотування»

1. Основні організаційно-правові засади організації роботи усних перекладачів.
2. Міжнародні організації та асоціацій перекладачів (AIIC, TAALS, ATA, FIT,

Асоціація перекладачів України) та їхня роль в регулюванні перекладацької діяльності в Європі та в усьому світі.
3. Кодекс етики перекладача та його основні положення.
4. Поняття системи та структури як основи діалектичного філософського підходу до вивчення мови та мовлення. Мова та мовлення як системно-структурні об'єкти.
5. Методи тренування пам'яті усного перекладача.
6. Історія виникнення універсального перекладацького скоропису: Женевська школа усного перекладу, внесок українських вчених в розробку системи УПС. Додаткові символи, абревіатури та акроніми, що вживаються в системі УПС.
7. Способи відтворення в усному перекладі фразеологічних одиниць, елементів гумору тощо.
8. Перекладач сьогодення – який він?
9. Складнощі, що очікують молодих перекладачів
10. Ідеальний перекладач – яким він має бути?
11. Переваги та недоліки професії перекладача
12. Аматорський і професійний переклад

Критерії, форми поточного та підсумкового контролю

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни " Основи послідовного перекладу та техніки нотування" визначається як середньозважена величина, залежно від питомої ваги кожної складової залікового кредиту:

Заліковий модуль 1	Заліковий модуль 2 (ректорська контрольна робота)	Заліковий модуль 3 (підсумкова оцінка за КПІЗ, враховуючи поточне опитування
30%	40%	30%
тиждень –	тиждень –	тиждень –

Шкала оцінювання:

За шкалою ЗУНУ	**За національною шкалою**	**За шкалою ECTS**
90–100	відмінно	A (відмінно)
85–89	добре	B (дуже добре)
75-84		C (добре)
65-74	задовільно	D (задовільно)
60-64		E (достатньо)

35-59	незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1-34		F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. Гладуш Н.Ф. Прагматика перекладу: Навч. посібник. – К.: Видав. центр КНЛУ, 2007. – 104 с.
2. Карабан В.І. Переклад англійської наукової і технічної літератури на українську мову: Граматичні труднощі, лексичні, термінологічні та жанрово-стилістичні проблеми. – Вінниця: Нова Книга, 2002. – 564 с.
3. Карабан В.І. Посібник-довідник з перекладу англійської наукової і технічної літератури на українську мову в 2-х част. – К.: Політична думка, 1997, 1999.
4. Карабан В.І., Мейс Дж. Теорія і практика перекладу з української мови на англійську мову: Навч. посібник-довідник для студентів вищих закладів освіти. – Вінниця: Нова Книга, 2003. – 608 с.
5. Карабан В.І., Олійник Т.С. Етноспецифічність власних імен та передача їхніх антономастичних значень у перекладі // Вісник Київського національного ун-ту імені Тараса Шевченка.– 1998. – Вип. 27. – Сер. "Іноземна філологія". – С. 25-27.
6. Корунець І.В. Нарис з історії західноєвропейського та українського перекладу. – К.: Видав. центр КДЛУ, 2000. – 86 с.
7. Корунець І.В. Принципи і способи передачі українських особових і географічних назв англійською мовою // Мовознавство. – 1993. №3 (159), травень-червень. – С. 14-16.
8. Корунець І.В. Теорія і практика перекладу (аспектний переклад). – Вінниця: НОВА КНИГА, 2003. – 488 С.
9. Леонович О.А. В мире английских имен. – М.: АСТ, Астрель, 2002. –
10. Maksymchuk Zhanna, Shtokhman Liliia Translation of occasionalisms in media texts: philological aspect - «Гірська школа Українських Карпат», наукове фахове видання з педагогічних наук, №27, 2022р., С. 28-32
11. Максімов С.Є. Усний двосторонній переклад (англійська та українська мови). Теорія та практика усного двостороннього перекладу для студентів факультету перекладачів та факультету заочного та вечірнього навчання (+ 2компакт-диски): Навч. посібник. Видання друге, виправлене та доповнене. – К.: Ленвіт, 2007. – 416 с.
12. Манакін В.М. Мова і міжкультурна комунікація: навч. посіб. – К.: ВЦ
13. Мірам Г., Гон О., Морозов В., Гулик В., Голованчук М. Практикум з усного перекладу: Мультимедійний формат: Посібник з англійської мови для ВНЗ (+ компакт-диск). – К.: Факт, 2005. – 152 с.

14. Мірам Г.Е. Тренінг-курс двостороннього послідовного перекладу (англо-українська мовна пара) / Г.Е. Мірам, В.В. Дайнеко, С.В. Іванова. – К.: Ніка-Центр, 2013. – 228 с.
15. Ребрій О.В. Основи перекладацького скоропису / Ред. Л.М. Черноватий, В.І. Карабан. – Вінниця: Нова Книга, 2006. – 152 с.
16. Робинсон Д. Как стать переводчиком: введение в теорию и практику перевода. Пер. с англ. – М.: КУДИЦ-ОБРАЗ, 2005. – 304.
17. с.
18. Эко У. Сказать почти то же самое. Опыты о переводе. – СПб.:Симпозиум, 2006. – 574 с.
19. "Академія", 2012. – 288 с.Nolan James. Professional Interpreting in the real world. Interpreting: Techniques and Exercises. – Toronto: Multilingual matters LTD, 2005. – 328 p.
20. Cay Dollerup Teaching Translation and Interpreting: Training Talent and Experience / Cay Dollerup, Anne Loddegaard (eds). – Amsterdam: John Benjamins B.V., 1991. – 344 p.
21. Cheng Y. P. Consecutive Interpretation : How to Use Your Symbols Intelligently / Y. P. Cheng // Translation and Interpreting: Bridging East and West / edit. by R. K. Seymour, C. C. Liu. – Vol. 8. – 1994. – P. 11–17.
22. English Tongue Twister [Electronic resource] – Access mode: http://www.uebersetzung.at/twister/en.htm.
23. Gillies A. Note-taking for consecutive interpreting. A Short Course / Andrew Gillies. – Manchester, St. Jerome Publishing, 2005. – 239 p.
24. Interpreter Training Resources [Electronic resource]. – Access mode: http://interpreters.free.fr/. 17.Kriston Andrea The Importance of Memory Training in Interpretation / Andrea Kriston // Professional Communication and Translation Studies. – 5(1-2). –2012. – P. 79–86.
25. Middlebury Institute of International Studies at Monterey [Electronicresource]. Accessmode:http://www.miis.edu/academics/programs/conferenceinterpretation.
26. .Peculiarities of Consecutive Interpretating and Interpreter's Note-taking Electronic resource] – Access mode: http://elr.tnpu.edu.ua/course/view.php?id=361.
27. Speech Repository II [Electronic resource] – Access mode: http://ec.europa.eu/dgs/scic/cooperation-withuniversities/speech_repository.htm .
28. University of Surrey [Electronic resource] – Access mode: http://www.surrey.ac.uk/postgraduate/interpreting
29. Wei L. Developing note-taking skills in consecutive interpreting / L. Wei. [Electronic resource] – Access mode: http://www.scik.org .
30. What Is Consecutive Interpreting? [Electronic resource] – Access mode: http://ec.europa.eu/dgs/scic/what-is-conference-interpreting/consecutive/index_en.htm .

Додаток

Корисні фрази для презентацій

Introduction

- Good morning/afternoon everyone and welcome to my presentation. First of all, let me thank you all for coming here today.
- Good morning/afternoon (everyone) (ladies and gentlemen).
- I'm … (the Director of …)
- It's a pleasure to welcome (the President) here.
- Let me start by saying a few words about my own background.
- As you can see on the screen, our topic today is.....
- My talk is particularly relevant to those of you who....
- This talk is designed to act as a springboard for discussion.
- This morning/ afternoon I'm going to take a look at the recent developments in.....

Presentation structure

- In my presentation I'll focus on three major issues.
- This presentation is structured as follows....
- The subject can be looked at under the following headings.....
- We can break this area down into the following fields....
- By the end of the talk/presentation/session, you'll know how to… /
  …you will have learned about… /
  5. I plan to say a few words about…
  6. I'm going to talk about…
  7. The subject of my talk is…

Timing

- It will take about X minutes to cover these issues.

Handouts

- Does everybody have a handout / copy of my report?
- I'll be handing out copies of the slides at the end of my talk.
- I can email the PowerPoint presentation to anyone who would like it.
- Don't worry about taking notes, I've put all the relevant statistics on a **handout** for you

Questions

- If you have any questions, I am happy to answer them
- If you don't mind, I'd like to leave questions until the end of my talk /there will be time for a **Q&A** session at the end...

Sequencing phrases

- My first point concerns...
- First of all, I'd like to give you an overview of....
- Next, I'll focus on.....and then we'll consider....
- Then I'll go on to highlight what I see as the main points of....
- Finally, I'd like to address the problem of.....
- Finally, I'd like to raise briefly the issue of....

Highlighting information

- I'd like to put the situation into some kind of perspective
- I'd like to discuss in more depth the implications of....
- I'd like to make more detailed recommendations regarding....
- I'd like you to think about the significance of this figure here
- Whichever way you look at it, the underlying trend is clear

Conclusion

- I'd just like to finish with the words of a famous scientist/ politician/ author.....
- Now let's go out and create opportunities for...!